BÀI GIẢNG: CHIẾU CẦU HIỀN – TIẾT 1
CHUYÊN ĐỀ: CẤU TRÚC CỦA VĂN BẢN NGHỊ LUẬN
MÔN: NGỮ VĂN 11 – KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG
GIÁO VIÊN: NGUYỄN THỊ HƯƠNG THỦY

MỤC TIÊU

- ✓ *Ghi nhớ lại kiến thức về văn nghị luận.*
- ✓ *Vận dụng kiến thức để đọc hiểu tác phẩm.*

TRI THỨC NGỮ VĂN

1 Kiến thức nền.

- Văn bản nghị luận là loại văn bản cho phép người viết bài bày tỏ quan điểm, ý kiến cá nhân về một vấn đề, qua đó thuyết phục người người khác.
- Luận đề: Định hướng triển khai luận điểm và là thành tố bao trùm.
- Luận điểm: Có vai trò làm rõ luận đề. Trong một bài nghị luận có thể có nhiều luận điểm.

TÌM HIỂU CHUNG – CHIẾU CẦU HIỀN

1 Tác giả:

- Ngô Thì Nhậm hiệu là Hy Doãn, quê làng Tả Thanh Oai, huyện Thanh Oai, trấn Sơn Nam. Ông đỗ tiến sĩ năm 1775.
- Cuộc đời: Đi theo phong trào Tây Sơn, làm tới chức Lại bộ Tả thị lang, thăng chức Bình bộ Thượng thư. Ông là người có công lớn với triều Tây Sơn.

2 Tác phẩm:

- Bối cảnh rộng:

+ Triều Tây Sơn thành lập, thay thế triều đại Lê - Trịnh;

+ Nhiều sĩ phu gắn bó với triều đại cũ còn ngần ngại.

- Bối cảnh hẹp:

+ Viết năm 1788 – 1789.

+ Thuyết phục, chiêu mộ những trí thức ra làm việc cho triều Tây Sơn.

ĐỌC HIỂU – CHIẾU CẦU HIỀN.

1 Luận đề và việc triển khai luận đểm.

- Luận đề: Nhà vua xuống chiếu tìm người hiền.

- Triển khai các luận điểm:

+ Luận điểm 1: Lẽ thường người hiền phò tá vua.

+ Luận điểm 2: Thực trạng - Kẻ sĩ trốn tránh việc đời trong buổi suy vi.

+ Luận điểm 3: Yêu cầu - Vai trò của kẻ sĩ trong nền đại định.

+ Luận điểm 4: Mệnh lệnh - Người tài phò giúp vua.

2 Triển khai luận điểm.

a. Luận điểm 1: Lý lẽ thường – Người tài phò tá vua.

- Vai trò của nhà vua:

+ Vua được coi là thiên tử trong nho giáo nghĩa là con trời. Vua xuất hiện ở trong nhân gian như một cách thay trời hành đạo.

+ Vua như một ngôi sao Bắc Đẩu, trung tâm của bầu trời. Vua chính là rường cột chống đỡ đất nước.

-> Sự tồn vong của đất nước phụ thuộc vào nhà vua.

- Vai trò của người hiền tài:

+ Ngôi sao Bắc thần trở nên lấp lánh sở dĩ có rất nhiều ngôi sao sáng quanh nó.

+ Người có tài, có đức chính là người làm sứ giả cho thiên tử.

=> Người hiền tài giúp vua giữ đất nước.

=> Kết luận:

- Theo lẽ thường, người hiền xuất hiện chính là làm sứ giả cho thiên tử.

- Vua phải trân trọng giá trị của người hiền tài.

- Nhấn mạnh vai trò và trách nhiệm của người tài với đất nước.